

Nederlandsche gezangen

Leendert Grendel

bron

Leendert Grendel, *Nederlandsche gezangen*. N. van Eysden & Comp., Dordrecht 1785

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/gren003nede01_01/colofon.php

© 2011 dbnl

The logo for the Digital Bibliography and Bibliography Network (dbnl). It consists of the lowercase letters 'd', 'b', and 'n' in a stylized, blue, sans-serif font, followed by the lowercase letter 'l' in a similar font. The 'd' and 'b' are connected at the top, and the 'n' is connected to the 'l'.

Een vrijheidlievend volk kan verdrukt en overweldigd worden; maar het herstelt zich vroeg of laat. -
Stijl, Bloei en Opkomst der
Nederl. bl. 436.

Aan 't vaderland en de vrijheid.

Aan U, mijn dierbaar Vaderland!
Heb ik mijn lier gewijd:
Voor U, o Vrijheid! - Hemeltelg!
Hef ik mijn zangen aan.

Zong Vlissings jonge Puikpoët,
ZELANDUS, t' uwer eer';
Zwoer zijne min U eeuwig trouw,
HOLLANDUS bidt U aan!

Al staakt mijn lier geen' hemelval,
Al kruip ik, daar hij vliegt;
In liefde tot het Vaderland
Wijk ik voor hem - geen' duim.

Die liefde heeft mijn lier besnaard;
Zij vuurt mijn Zangster aan.
En zoude ik langer aarzlen? neen!
Ik speel voor 't Vaderland!

Voor 't Vaderland! ô welk een stof!
Verheven - grootsche taak!
Ja! 'k zing tot heil van 't Vaderland!
Hoe me ook de Hel begrimm'. -

Aan God.

ô Gij! wiens oog 't Heelal doorziet:
Waarom straft gij de zulken niet,
Die, eerloos, - listig, - wreed, - 'sLands heil met voeten treedens
Die, schoon hun mond uw' naam beleid,
De werking uwer Mogendheid
Verloochnen met hun ziel - Vervloeken in hun eeden!

Gij, die het goede en kwaade loont:
Geen' Engel die U trotst verschoont:
Natuur bezielt, bestuurt: o God! kunt gij gedoogen
Dat Neêrland zinkt door helsch verraad?
Straf, straf de beulen van den Staat,
Die zijnen ondergang bewerken of gedoogen!

o God! ei zie toch als weleer
Op 't wreed gebeulde Neêrland neêr!
Uw toezigt, hoed' zijn heil, en laat' het wélig tieren.
Een' wenk! - reeds trilt de dwinglandij!
Een woord! - mijn Vaderland is vrij!
En kent in deeze hulp den God der Batavieren.

Aan Lodewijk den XVI.

Aan U, menschlievend Vorst! zij deeze brief gerigt.
Mijn Zangster vleit U niet, noch zal zich immer buigen,
Maar voelt - erkent uw deugd, acht zich aan U verpligt:
Gun dat we U ongeveinsd onz' zielendank betuigen.
Gansch Neêrland hemelt U, om uw grootmoedigheid!....
Ja! 't Rot dat U verdoemt, wijl gij het durft verbitteren,
Mishoopt aan ons verderf, en schoon 't nog strikken spreidt,
Het aarzelt - schijnt bedwelmd daar 't uwe deugd ziet schitteren.

Denk niet, daar uwe zorg ons zoo liefdadig schraagt,
Dat ooit een waar Bataaf U zal ondankbaar blijven;
Neen! maar zoo Vrijheid eens den dwang uit Neêrland jaagt,
Zal zij die Zegepraal aan uwen arm toeschrijven.
Gij, Vorst! gij wordt vergood door ijder' Batavier!
De Vrijheid schreit met ons, maar enkle vreugdetraanen!
Zij meld: dat LODEWIJK, zoo eedel - groot - als fier!
Voor haar het spoor ten Troon, voor ons ter eer zal baanen;
o Denkbeeld! dat mijn ziel en die der braafheid streelt!
Ja: 'k bouwe op U; o Vorst! uw min, zoo vaak gebleken,
Toon, dat ge in ons geluk, zoo wel als onheil deelt:
En hem die ons vertreedt durft naar den gorgel steeken.
Ach! hadt ge ons in de nood niet liefdrijk bijgestaan,
Ligt waar voor ons het heil van Oost en West verzonken;
Ligt waaide in kreits bij kreits de Britsche glorivaan;
Ligt zaagen we ons verheerd, - in ketenen geklonken! -
God lof! gij zaagt hoe wreed 's Lands eendragt wierdt gescheurd,
Dat binnenlandsche krijg der burgren rust beroerde. -
Gevoelig voor ons leet, hebt gij ons opgebeurd,
Toen Heerschzugt - Dwinglandij bijna ten Zetel voerde.

Gij hielt een waakend oog op deezen veegen Staat, -
Tradt met ons in verbond, en opende aller oogen.
Gij bleeft der Belgen steun en hoop en toeverlaat!
Dit zag - dit vloekte dwang; maar moest uw zorg gedoogen;
Ja! aan uw waakzaamheid is Neêrland duur verplicht:
Aan U, is 't nevens God zijn Vrijheid - welvaard schuldig.
De Hel klonk ons een' boei, - gij dugtte voor zijn wigt,
Boodt hulp; wij smaadden U, en gij, gij bleeft geduldig.
Welk een langmoedigheid! riep toen een Dwingland uit:
Neen! Vrankrijk kan dien hoon niet ongestraft vergeeven:
Nu 't zich in zijn ontwerp zoo schendig vindt gestuit,
Zal 't zeker ons eerlang voor zijne magt doen beeven.
Had toen gerechte wraak zich zelven recht verschaft, -
Zoo waar de list gelukt van Neêrlands vuige beulen;
Die, na uw arm dit Volk rechtvaardig had gestraft,
't Rampzalig overschot zoude op den slagbank zeulen.
Maar neen: uw ziel bleef groot! zij kon geen wreekster zijn,
Daar de onschuld en de schuld in 't zelfde lot zou deelen;
Maar bleef (wie dit ontzett') der Belgen oogenlijjn,
En tragtte door heur hulp 's Lands open wond te heelen.

Wierdt Neêrlands heil vertrappt door dat doemwaardig Rot,
 Dat Heerschziek, tuk op goud, blijft voor een' Zetel bukken,
 Dat voor het alziende oog met God en Godsdienst spot,
 Den Vrijgeboren Mensch poogt onder 't juk te drukken!
 Gij wilde ons in den nood toen rustig bijstand biên,
 En zoudt ge in 't klimmend weê ons nu, o Vorst! verlaaten?
 O neen! gij denkt te grootsch! gij zult ons hulp doen zien:
 Spijt JOSEFS trotschen Eisch op heilige Tractaaten.
 De List herinner vrij de banden van het bloed: -
 Gij, die menschlievend zijt, en de onschuld trouw verdedigt,
 Vloekt eeuwig Dwinglandij - verzaakt een laag gemoed,
 Dat onrechtvaardig heerscht en God en Mensch beledigt.
 Wat recht heeft JOSEF doch om van dit Vrij-Gewest
 Te vordren dat een slot, voor eeuwig toegezworen,
 Geöpend word', daar 't heil van ons Gemenebest,
 Bij 't ligten van dien klem, voor altijd gaat verloren?
 Is 't dus geen Heerschzugt slechts die JOSEFS hart bezielt,
 Dat met PHILIPPUS Zoon huilt als het ziet verwinnen,
 Dat met een' Cesar wil dat al het Aardrijk knielt,
 Dat zich niet voelt gestreeld, dan als 't zich slaafsch ziet minnen!

Dan wat een Dwingland poog! - Gij staat aan onze zij. -
De Hemel roept ons toe: uw weigring is rechtvaardig!
Strijdt moedig, is het nood! - mijn LOODWIJK staat U bij!
En maakt zig d'eedlen naam van Neêrlands Schutsheer waerdig.
O Vorst! daar een belang ons onderling verbindt:
Daar 't Koopgeluk uw Rijk en ons Gewest moet schraagen.
Natuurlijk Bondgenoot, ei, wees ons steeds ten Vrind!
Zoo zal 's Lands dierbre Maagd hier nimmer kluisters draagen.
En toont ge, zoo als thans, rechtschapen vriendschaps blijc,
Dan moet wie ons belaagt voor beider Wapens beeven!
Dan staat uw groote naam voor de eeuwigheid te prijck,
En blijft in 't dankbaar hart des Bataviers geschreeven!

Aan mijne landgenooten.

Ontwaakt! ontwaakt! die veilig u durft waanen;
Daar list en dwang uw Vrijheid sleurt naar 't graf.
Ontwaakt! ontwaakt! ontrolt uw zegevaenen!
Uw glorië zinkt! rukt eens het momtuig af.

Hier zien wij 't vuur der wreevle miltzucht branden,
Daar steigt geweld door sneed verraad ten troon!
Een die ons beult! neemt al 't gezag in handen;
En vlamt... ik beef! nog op een rijker Kroon!

De Nood klimt hoog - Een kreet dringt door de wolken,
Breekt door 't gewelf: - knielt voor den troon van God:
De Godheid hoort - ziet - wikt - de daên der Volken;
En, wee dien Mensch! die met haare Almagt spot.

Vertrouwt op God: hij liet U nooit verdrukken. -
Paart hemelmin aan zelfverdediging.
Laat slaaven slegts voor waereldgeessels bukken;
Gij, steunt op hem! maar steunt ook op uw' kling!

Gewis de Nood is op het hoogst geklommen!
Wij zijn verdeeld - de Hel spuwt Monsters uit!
Een Dwingland dreigt, - naakt met zijn beulendrommen,
Belust op moord, op vrouwekragt en buit.

Gansch buiten staat geweld en list te keeren,
Hangt alles af van God en onzen moed!
Hij zal door ons den Vijand overheeren,
Zoo elk zijn' plicht als Christenburger doet.

Men waane niet: 'er is geen leet te vreezen;
Een groot Monarch is onze Bondgenoot. -
Hoe braaf die Vorst, hoe rijk zijn magt moog' wezen;
Wij zijn nog zwak, en 's Keizers kragten groot.

Gij hebt als 't waare uw eigen lot in handen;
Grijpt slegts uw' kling - en strijdt U eeuwig vrij!
Rukt vrouw en kroost uit wreede beulenhanden!
Of zijt ge laag, zinkt dan in slavernij.

Ontwaakt! ontwaakt! en vliegt met ons te Wapen!
Dit Oord is klein, maar heeft een groote magt,
Zoo de Eendragt heerscht, zoo elk Bataaf regtschapen
Voor Vrijheid strijdt, zijn recht en heil betragt.

Bedenkt wat Lot ons allen staat te wagten,
Zoo JOSEF hier gevleeschde Duivels zendt!
Vereent uw' moed: - verzamelt al uw kragten.
Weert door uw' kling het praaments Krijgsêlend.

Zo deeze Krijg waare uit een' Krijg geboren,
En 't winnend heir ons Neêrland bukken deed;
Zou dit de rust der Burgren minder stooren
Dan nu men 't doel en s' Keizers oogmerk weet.

Het wreedste Volk, als uit de Hel gedonderd,
Voert JOSEFS wraak tot 's Lands vernieling aan.
Wier grondwet is: onteert, moordt, brandt en plondert,
Kapt alles neêr wat U durft tegenstaan!

Hoe zal 't U gaan, wen ge U ziet aangegrepen?
Uw huis in vlam, uw gade of kroost doorboord,
Wen ge U ten slaaf ziet naar den kluister sleepen;
Daar uw Barbaar natuurstem boeit en smooft.

Zoo gij in tijds geen zorge hadt gedraagen,
En naar uw kragt geen' wederstand geboôn;
Dit zou uw hart in uwe boeijen knaagen,
En Neêrland wierd den volken spot en hoon!

Nog eens: uw lot hangt af van uwen degen!
De Heerschzugt streelt, - de Vrijheid roept: ten strijd!
De Dwingland komt - Hoopt op des Hemels zegen
Toont tot aan 't graf dat gij Bataaven zijt.

De burgerlijke saamenkomst.

Waar zijt ge die de Vrijheid doemt,
Die haare Helden muiters noemt,
Die vliegt op Heerszugts wenk, - het stof kust voor Tirannen!
Komt laage zielen! hoort en ziet, -
Verzaakt Natuur, de Menschheid niet!
Wordt vrij! - wil tot 's Lands val niet langer saamenspannen.

Leert hier in deezen Heldenkring
Het heil der Burgerwapening,
Bepeilt het spreekende oog - ziet vrije traanen vloeijen.
Gij aarzelt: voelt ge U aangedaan?
Ontrolt uw oog een dierbre traan?
ô Neen: gij blijft verstokt; - sterft dan in helsche boeijen!

Maar waarom U dus aangespoord;
Gij die Natuur en plicht versmoord,
Het aardsche zalig vloekt! - en als een dier wilt leven!
Voor U, hoe schor mijn zang ook zij,
Voor U klinkt hier mijn toon te vrij!
Voor U, ontaarde drom! heb ik niet aangeheven.

Komt nadert gij, die Vrijheid zoekt,
Die Dwang, Geweld en Heerszugt vloekt;
Die stil als 't Burgren past het waerdigst heil wilt smaaken;
Die niet verhit op Mouterij,
Alleen bedoelt het Burgervrij,
En goed en leven zet, om band en juk te staaken.

Komt nadert in dit zalig oord!
Daar gij de leer der Vrijheid hoort, -
Waar gij 's Volks Majesteit haar zagte wet ziet geeven.
Gevoelt hier, wat de Vrijheid is!
Bezeft haar grievend heilgemis!
En kiest het leven dan, wanneer gij slaafsch moet leeven!

Verneedrend denkbeeld! een Bataaf
Zou kruipen - knielen als een Slaaf,
En zich al lachend zien in ijzren beugels klinken!
Neen! zoo dit oord zijn vrijheid mist;
Zoo Neêrlands glorie wordt gekist,
Zal hij met Vaderland en Vrijheid, - eer verzinken!

De list vertolk' de lust tot Vrij
In moedwil, - miltzigt, dwinglandij;
Zij moog' een Samenkomst als hoogst gevaarlijk doemen.
Ja! heet dit staan naar de Oppermagt,
Waar door men 't hoog gezag ontkragt,
Of agt hen Dwingers; die zig Vrijheidszoonen noemen,

Geen nood! dit's taal die wanhoop uit.
De Heerschzugt vind haar' loop gestuit;
En poogt zig nu door list ten zetel in te dringen.
Zij zal het uiterste bestaan;
Maar gij! gij kunt haar trots verslaan!
Wijl ze uw Musketten vreescht, en ziddert voor uw klingen.

Zie daar dan 't heil der Wapening.
Wie doemt nu nog een' Burgerkring
Zoo als men onlangs een' in Utrecht zag gesloten?
Waar door de Vrijheid wordt geschraagd!
De Heerschzugt van haar Troôn gevaagd!
En 't eeuwig heil beraamd van Stad- en Landgenooten.

Aan Nederland.

Zou U, ô Neêrland, dat wel eer
Voor uw ontzaglijk Krijgsgeweer
Den stoutsten Vorst deedt beeven!
Zou U, die waar ge uw Vlag liet zien,
U zaagt vereeren - hulde biên,
Uw oude moed begeeven.

Hoe! is mijn Neêrland dan ontaard?
Of is dit zalig oord van de Aard'
Gesmakt in 's Afgronds kolken?
Of is de Belg de Belg niet meer?
Verzaakt hij Vrijheid- deugd en eer!
Strekt hij ten spot der volken?

Neen! Neêrland is tot nog op de Aard;
De Belg, is van geen Belg ontaard;
Maar voelt zig overheeren:
Een hand, die streelt, maar ketens smeedt,
Wankt, - is tot zijn verderf gereed,
Poogt al zijn heil te weeren.

Dan hoé zij werkt - vertraagt of woedt,
De Burger wapent zich vol moed!
De Kindren grijpen klingen!
De Zuigling lacht om 't schittrend staal.
Men hoort de Vrouwen heldentaal,
Bij 't schomlend wiegje zingen.

De Vaderlandsche Jufferschap
Beloont met lonkjes, - handgeklap
Hem, die zich Vrij durft noemen;
Terwijl 't een' Slaaf vermeidt en vliedt,
Veragtljik op zijn daaden ziet,
Zijn lage ziel blijft doemen. -

Tirannen valt op Neêrland aan,
Plant hier Uw trotsche Zegevaen,
Maakt ons tot Slaaf - Slavinnen;
Maar schoon zich alle hulp ontkoog,
De hoop het bange hart ontkoog,
God, - zal ons doen verwinnen!